

de forskjellige Love, som begrunde den Uligbed, hvorom her er Tale, thi de ere saa fuldstændigt meddeelte i Motiverne til det Forslag, som foreligger, og i de Betænkninger og Forhandlinger, som derom have fundet Sted, at det vil være overflødig nærmere at discutere dem her; kun skal jeg minde om, at det har været en aldeles bestemt udtalt Grundsætning, gennem Skattelovene i næsten et Par hundrede Aar, at endeel af Hartkornet skulde være beskattet paa en anden Maade end den anden, og at det har været udtryffeligt udtalt, at de enkelte Forandringer, som i visse Henseender, navnlig i Henseende til communale Udgifter, i Tidens Løb ere foretagne deri, ikke skulde have nogen som helst Indflydelse paa den Uligbed, som endnu stedse blev tilbage med Hensyn til de egentlige Kongelige Skatter. Ved dette Punkt vil jeg imidlertid ikke nærmere dvale, men jeg vil tillade mig at henvende mig til Enhver af Dem med det Spørgsmaal, om ikke Deres Erfaring, som vistnok i denne Henseende er meget rigere end min, vil sige Dem, at Alle næsten uden Undtagelse, og jeg tør maaskee sige, Alle uden Undtagelse, som i en lang Række af Aar ved Kjøb ere komne i Besiddelse af den Jord, der saaledes har været privilegeret med Hensyn til sine Skatter, have betalt denne Uligbed med en bestemt Sum, idet de nemlig have betragtet den Forskjel, som fandt Sted mellem den paagjældende og andre Jorders Skattebyrder, som lig med Renten af en Capital, hvilken de derefter have udbetalt mere for deres Eiendom, end de vilde have betalt, naar denne Forskjel ikke havde bestaaet; jeg refererer mig ikke alene til denne Erfaring, men jeg spørger ogsaa Enhver af Dem, om den Mand, som har gjort det, ikke har gjort det i fuld Erkjendelse af, at dette var Noget, som stod fast og som ikke kunde forandres, samt at han tilkjøbte sig denne Deel af sin Eiendom med ligesaa stor Sikkerhed som den, hvormed han tilkjøbte sig enhver anden Deel deraf; det var en Overbeviisning, som ikke alene de Mand havde, som saaledes kjøbte, men det var en Overbeviisning, som boede hos hele Folket (Nei!) ogsaa hos dem, som ikke vare saaledes privilegerede; det er først, mine Herrer, og De vilde Alle tilstaae det, naar De ere ærlige, (Nei!) det er først i de se-

reste Aar (Tscherning: i Begyndelsen af dette Aarhundrede), at der er blevet reist Tvivl, om det virkelig var en reel Ting, som man saaledes betalte med klingende Mynt (der betales ikke Noget til Staten, der betales kun til private Mænd), det har altsaa været en Overbeviisning, som var dybt rodfæstet i hele Folkets Bevidsthed (Nei!), og det har saaledes været rodfæstet i den offentlige Overbeviisning, at denne Skattefrihed var en Eiendom, som man kunde betale og som man betalte med Penge. Har dette været Tilfældet, saa raader jeg Dem meget at være betænksomme med den Maade, hvorpaa De rokke ved den, thi De ville ved en nærmere Undersøgelse selv finde, at en stor Deel af vore offentlige Tilstande netop er begrundet paa en saadan offentlig Mening, og at det vel kunde være, at mange Ting, om hvilke den offentlige Mening nu er aldeles paa det Rene, og som Vedkommende troe at bestidde med fuldkommen Sikkerhed, maaskee om nogen Tid vilde være usikre, da den offentlige Mening i den Henseende vilde have forandret sine Ansuelser. Denne Sag er saaledes, som det forekommer mig, begrundet i det offentlige Omdømme derom, som har været herskende nu gjennem en saa meget lang Række af Aar. Naar De altsaa nu vilde spørge om Bessaffenheden af den Erstatning, som man har tilbudt, saa ville De finde, at den ikke strækker sig til den Deel af Forrettighederne, som angaaer samtlige Communalbyrder og alle de paa Hartkornet hvilende Skatter, som ligge udenfor den egentlige Landsskat; De ville saaledes finde, at Byrder ikke paalægges det hidtil uprivilegerede, men at det er det privilegerede Hartkorn selv, som successive udløser sig af den Rettighed, som det har nydt; De vilde endelig finde, at det uprivilegerede Hartkorn allerede kommer til strax fra det Dødblik af, da denne Lov træder i Kraft, at nyde en Lettelse, ikke alene derved, at det privilegerede kommer til at deeltage med det uprivilegerede i de communale Byrders Udgifter, men ogsaa derved, at den Deel af Skatterne, som ligger udenfor Landsskatten, og som hidtil har været baaret alene af det uprivilegerede Hartkorn, nu kommer til at blive baaret tillige af det privilegerede, og altsaa bliver mindre for det upri-